

Η Μαρία Φωκά, για τους νεότερους, ήταν η αγαπημένη γιαγιά των σίριαλ, αλλά για τους παλαιότερους, που διατηρούν μνήμες απο τα χρόνια του πολέμου, ήταν μια σεμνή αγωνίστρια του θεάτρου και της ζωής. Η Φωκά στα μαύρα χρόνια της γερμανικής κατοχής πήρε μέρος στην Εθνική Αντίσταση και ως μέλος του ΚΚΕ συμμετείχε στους αγώνες.

Πάλεψε για τις ιδέες της και στα μεταπολεμικά χρόνια κάθισε στο εδώλιο και καταδικάστηκε ως κατάσκοπος κατά της Ελλάδας! Ήταν η εποχή του ψυχρού πολέμου και οι κομμουνιστές αντιμετωπίζονταν ως πράκτορες της Σοβιετικής Ένωσης.

Την περίοδο της παρανομίας του ΚΚΕ, ήρθε σε επαφή με αριστερούς στο Παρίσι, που της έδωσαν χρήματα, για να τα μεταφέρει στο κόμμα στην Αθήνα. Έλειπε, όμως, ο άνθρωπος, στον οποίο έπρεπε να παραδώσει τα χρήματα. Έτσι, η Φωκά του άφησε ένα σημείωμα.

Η αστυνομία έκανε έφοδο στο αρτοποιείο, όπου θα παραδίδονταν τα χρήματα, βρήκε το σημείωμα και ενοχοποίησε τη νεαρή ηθοποιό. Αυτό ήταν αρκετό, για να την κατηγορήσουν -όπως όλους τους κομμουνιστές- για αντεθνική δράση και κατασκοπεία.

Έτσι, το 1952, βρέθηκε συγκατηγορούμενη των Νίκου Μπελογιάννη, Αργυριάδη, Μπάτση, Καλούμενου, Έλλης Παππά-Ιωαννίδου και πολλών άλλων, στην περίφημη δίκη, που κατέληξε σε εκτελέσεις. Στα πρακτικά αναφέρεται με το όνομα Μαρία Καλλέργη, δηλαδή με το όνομα του τότε συζύγου της, Λυκούργου Καλλέργη, επίσης ηθοποιού.

Η Μαρία Φωκά με το Νίκο Μπελογιάννη σε μια στιγμή της δίκης

Το Διαρκές Στρατοδικείο Αθηνών αποφάνθηκε ότι οι κατηγορούμενοι «εκηρύχθησαν ένοχοι». Ειδικότερα, καταδίκασε «διά ψήφων 3-2 την Καλλέργη Μαρία επί σκοπώ κατασκοπείας». Η ποινή αρχικά ήταν ισόβια κάθειρξη, αλλά αργότερα μειώθηκε σε 10 χρόνια κάθειρξη και επιβλήθηκε «αποστέρησις των πολιτικών δικαιωμάτων επί 10ετίαν».

Ο μάρτυρας που «έκαψε» τη Φωκά

Από τα πρακτικά της δίκης του «Διαρκούς Στρατοδικείου Αθηνών (Τμήμα Β), κατά τις συνεδριάσεις του Φεβρουαρίου και της 1ης Μαρτίου του 1952, εντοπίσαμε το κάτωθι απόσπασμα, από την κατάθεση του μάρτυρα κατηγορίας Κωνσταντίνου Παπαθανασίου:

«Μετά την λήξιν του συμμοριτισμού υπήρχον πληροφορίες ότι ειργάζοντο παρανόμως δίκτυα πληροφοριοδοτών και κατασκόπων, κατωρθώθη δε να τεθώμεν επί τα ίχνη των. Το πρώτο εντοπίσθη ασύρματος εις Γλυφάδαν...».

Και συνεχίζει: «Η Καλλέργη ήλθεν από το Παρίσι εκ μέρους του Δημητρακαρέα διά να δη αν έφθασαν αι αποσταλείσαι 1.600 λίρες... Τα χρήματα αυτά προωρίζοντο διά τη χρηματοδότησιν του δικτύου».

ΕΞΕΔΟΘΗ Η ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗΝ ΚΑΤΑΣΚΟΠΙΑΝ

ΕΙΣ ΘΑΝΑΤΟΝ ΔΙΣ : ΜΠΕΛΟΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΙ ΗΛ. ΑΡΓΥΡΙΑΔΗΣ. ΕΙΣ ΘΑΝΑΤΟΝ ΑΠΑΣ : ΜΠΑΤΣΗΣ, ΕΛΛΗ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ, ΚΑΛΟΥΜΕΝΟΣ, ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ, ΜΠΙΣΜΠΙΑΝΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥΛΙΑΤΟΣ ΠΩΣ ΗΚΟΥΣΑΝ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΙΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΦΥΛΑΚΑΣ ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ
Ο Ν. ΜΠΕΛΟΓΙΑΝΝΗΣ ΥΠΕΣΤΗ ΨΥΧΙΚΗΝ ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΙΝ ΚΑΙ Ο Δ. ΜΠΑΤΣΗΣ ΕΨΕΛΛΙΣΕ ΣΥΝΤΕΤΡΙΜ- ΜΕΝΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΕΠΙΤΡΟΠΟΝ : "ΝΑ ΖΗΤΗΣΟΥΝ ΧΑΡΙΝ... - "ΟΛΟΙ ΗΞΑΝ ΠΕΡΙΔΕΞΙΣ Η ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ ΕΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ ΖΗΤΟΥΣΑ ΤΟ ΤΕΚΝΟΝ ΤΗΣ

www.mixanitouxronou.gr

Η καταδίκη απο το Στρατοδικείο ανάγκασε την ηθοποιό να αποχωριστεί το θέατρο για οκτώ περίπου χρόνια.

Επανήλθε στη σκηνή τη σεζόν 1958-59, σε περιοδεία του Λάμπρου Κωνσταντάρα.

Η αγαπημένη γιαγιά του θεάτρου και της τηλεόρασης, η στρατευμένη ηθοποιός, άφησε την τελευταία της πνοή μετά από εγχείρηση ανοιχτής καρδιάς στις 15 Ιουνίου 2001 στο νοσοκομείο St. Thomas του Λονδίνου, όπου ζούσε μαζί με την κόρη της Ισμήνη Καλλέργη.

Ο τάφος της είναι στο κοιμητήριο του Πόρτσμουθ στη Νότια Αγγλία.

Η Μ. Φωκά γεννήθηκε το 1916 στο Αργοστόλι και σπούδασε στη Δραματική Σχολή του Θεάτρου Τέχνης «Κάρολος Κουν». Πρωτοεμφανίστηκε το 1944 (περίοδος των Δεκεμβριανών), στον ρόλο της Ασημίνας στη «Στέλλα Βιολάντη» του Γρ. Ξενόπουλου, όπου γνωρίστηκε και με τον μετέπειτα σύζυγό της, Λυκούργο Καλλέργη, με τον οποίο απέκτησε μία κόρη.

Μάρω Μπουρδάκου

Πηγή: mixanitouxronou.gr